

Og så blev der ryddet op!

Tekst og billeder N.M. Schaiffel-Nielsen

Det Hvide Palæ i sommeren 1995 læg især mærke til tujaerne ved hovedindgangen i midt i gårdspladsen.

Ranbøldal. I 1995 holdt den daværende ejer af Det Hvide Palæ, Henry Jensen, én af flere auktioner over bygningens indbo. Møblerne stammede fra direktør Christian Pedersens køb af fabrikken og det Hvide Palæ. Pedersen var en holden og driftig mand. Han var foruden Ranbøldal Fabrik og så ejer af Blåkilde Mølle ved Viborg. Han døde den 12. oktober 1948. Herefter overtog hans to sønner J. og A. Pedersen fabrikken. Deres ”regeringstid” sluttede i 1974 med en konkurs i 1973. Årsagen var ifølge den daværende bogholder og farvemester, Laue Fabricius, at de to sønner havde hver sin skavank. Den ene var glad for kvinder og rideheste, hvad der kostede en del penge. Den anden bror Jacob Pedersen skulle hele tiden lave om på de nyindkøbte spinderimaskiner, med et uheldigt resultat fortalte afdøde Hakon Hansen til forfatteren i 1974. En farveriejer fra København forpagtede fabrikken. Hans tid på fabrikken blev kort, i uge 21 i 1974 blev lønningerne ikke udbetalt og forpagteren forsvandt med alle pengene. Den 8. august 1974 tilbød ejendomsmæglerfirmaet K.H. Haahr, Vejle, hele

fabrikken og Det Hvide Palæ til salg. I 1975 blev Det Hvide Palæ solgt til radioforhandler, Henry Jensen. Han havde store planer. I det efterfølgende beskrives, hvad alle disse planer endte i.

Redningsmanden

Rasmus Nielsen, der bor i Dubai, fjernstyrer gennem sin dan-

ske ven, hvad der skal ske med Det Hvide Palæ. Fra i onsdags har to mand været fuldtidsbeskæftiget med at rydde den forrige ejer Jens rod ud af bygningen. Container efter container er blevet fyldt og kørt væk. Vi var på besøg på stedet onsdag og fredag. De to have ikke sovet tiden væk. Onsdag stod der to kæmpetujaer stadig ved hovedindgangen til Det Hvide palæ. I gården stod der to containere, hvoraf den ene var næsten fuld. Fredag var den to tujaer og den tredje tuja, som havde bredt sig ud over det engang så dekorative blomsterbed midt på gårdspladsen, fældet.

Råd og svamp

Vi fik lov at gå en tur rundt inde i Palæet. Men en erindring om, hvordan her så i 1995 var det en trøstesløs oplevelse. Tæpper hængte i laser, gulve var så råddent og fyldt med huller

Der er gået næsten 21 år og tujaerne har haft gode vækstbetingelser. De to containere nåede at blive fyldt flere gange med alt det ragelse

Møblementet af mahogni vidnede på, at direktør Pedersen var en herre med en vis formåen. I dag er møblementet spredt for alle vinde.

at man hist og her kunne se ned

Når der kom gæster i de sidste ejeres tid, skulle de sove stands-mæssigt, nemlig i en himmel-seng.

i kælderen. De kakkelovne som i 1995 stod i de stuer, der var møbleret med dyre mahogni-møbler fra længst afdøde direktør Pedersens (død 1948) sønners tid, var blevet rustne, alle radiatorer var taget ned og rørene hang mere eller mindre frit i luften. I korridoren på første sal havde den tidligere ejer sænker loftet ved hjælp af brædder af billig granrustik, hvad bestemt ikke passede til den herskabelige korridor.

Det hele skal restaureres

Vi talte med den ene af de to der ryddede op. Han kunne fortælle, at det var meningen, at både Det Hvide Palæ og de to sidelænger skulle sættes i stand. Han kunne fortælle, at den nye ejer ville bruge 12 mio. kro på

at få sat skik på tingene. Deres udsendte har en lille pamflet udarbejdet af en restaureringsarkitekt med forstand på at føre gamle bygninger tilbage til deres oprindelige udseende, har vurderede i 2001, at en renovering dengang ville koste 15,5 mio. kr. Med den viden får man en fornemmelse af, at Rasmus Nielsen får sig en udgift, der vil blive stor.

Historiens vingesus

Avlsgården til Randbøldal Fabrik, som lå på den anden side af Vejle Å, havde liget der vil nok siden 1732. I 1839 følte direktør Walther, at han havde behov for at bo stands-mæssigt, og Det hvide palæ blev opført på bakken overfor fabrikken. De to længer fra gården fik lov

Korridoren i den underste etage. Stigen lå der i flere år inden den blev båret ud og lagt ved gavlen på stenhuset.

at blive stående. I den sydvestlige længe fik Randbøldal Brugsforening fra 1889 lov at indrette sig. Herefter fulgte to vognporte, hvor herskabets vogne kunne parkere. I den fjerneste ende af bygningen var der spiltove til 10 heste. Det hele er, når man ser bort fra roderiet, intakt, her skal bare ryddes op og hestene kan flytte ind. Det

Her fandt stigen sin endelige plads inden den blev ryddet væk i begyndelsen af marts 2016

må de bare ikke. Spiltove blev forbudt sidste år. I den længe der vender ud mod fabriksdammen, eller mølle-dammen, om man vil, har der i mange år været lejligheder, her boede fabrikkens funktionærer, som for eksempel maskinmester Pedersen, som da fabrikken gik endelig fallit i 1973 flyttede ud. Den forrige ejer overtog Det Hvide Palæ i 1974, herfra begyndte bygnings deroute.

Vanvid

Rasmus Nielsen, der driver firmaet Investors Group Middle East sagde den 12. februar til Emil Fibinger fra Vejle Amts folkeblad, -Det ville være vanvittigt at rive det ned. Han har hørt om, hvor dyrt det kan live at renovere bygningen. Han tror det kan gøres til en fornuftig pris. Om, hvad bygningen skal eller kan bruges til sagde han: -Måske kan man finde en forpagter til en Bed and Breakfast eller leje det ud til et firma. Formanden for Randbøldal Borgerforening Jan Brink Nielsen har svært ved at få armene ned, -Jeg er utrolig glad for at Rasmus Nielsen har købt Det hvide Palæ og at han vil renovere det og givet det et liv.

Dern var spiltovene til 10 heste i den gamle hestestald . Billede her er taget fra grebningen for at udgå meget af det ragelse der også her lå og flød.

Hvis man ser op på billedet på denne side øverst til venstre, så er det svært at forestille sig, at der er tale om et billede taget fra samme sted blot 21 år senere.

Længere nede i den samme korridor mødt vi dette støbejernkomfur.

Besøg ved Det Hvide Palæ Den 24. februar

De forvoksede tujaer ved hovedindgangen til Det Hvide Palæ. Til højre hoveddøren som alt skramlet blev båret ud af sammen med masser af kvadratmeter gulvtæpper.

Den nordvestlige længe med tre lejligheder.

Herover indgangen til Det Hvide Palæ fra sydvest.

Øverst Det hvide Palæ set ~~nede~~ fra Dalekildevej. Det lodrette billede til venstre viser direktør Pedersens trappe, som han hver morgen, iført slåbrok, gik ned ad for at nyde udsigten over mølledammen.

Yderst tv. I rækværket det indhæk hvor direktør Pedersen stod og nød udsigten over mølledammen.

Besøg ved Det Hvide Palæ Den 26. februar

Døren ind til vognsporten i den sydøstlige længe. Bemærk den flotte hvirvel i 1800-tallet hed den en "Hværvel".

De vildtvoksende tujaer er fjernet og man kan nu se fordøren og hele Det Hvide Palæ, hvor den midterste skorsten mangler. Line denne dag er der kun én container i gården.

Dørhåndtagene var meget forskellige og det er ikke op til fotografen at afgøre, hvilken af de mange han så var dem fra 1839 og senere

Dette loft er det eneste, hvor der var stuk. Andre lofter bar præg af, at den tidligere ejer havde været i gang med at "renovere" dem.

Reposen på 1. sal

